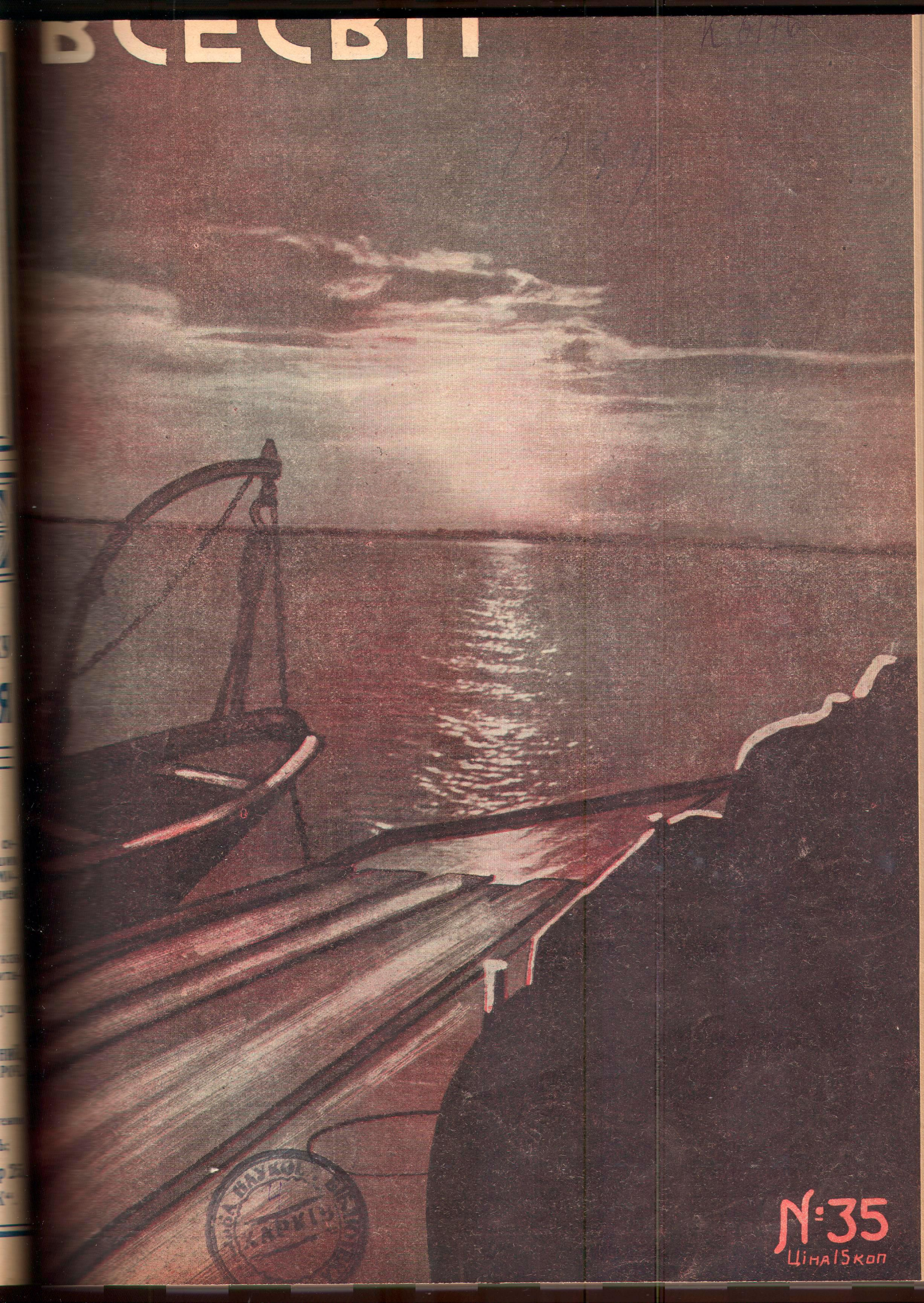


В СЕБІ

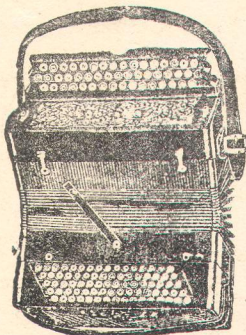
К. Б. 10

1937



№35
Ціна 15 коп

ЕДИНСТВЕННОЕ В С.С.С.Р. ПРОИЗВОДСТВО
НАРОДНЫХ
МУЗЫКАЛЬНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ
ВИНОГРАДОВА И. Д. в Москве



как-то: БАЛАЛАЕК, ГИТАР, МАНДОЛИН и др. струнн. инструментов, ВЕНСКИХ 2-х и 3-х рядных ГАРМОНИЙ 4, 6 и 8 планочн. с заемными басами. БАЯНЫ в 90 и 100 басов ПОЛУБАЯНЫ в 56—72 баса, а также материалы для всех музыкальных инструментов. Работа производится исключительно высококвалифицированными мастерами.



Заказы выполняются с полной гарантией как за прочность, так и за изящество, так как изготавли-

ются из наивысших сортов материала и продаются по весьма умеренным ценам, а потому не имеют конкуренции.

Полный прейс-курант высылается за две 8-ми коп. марки. Заказы и письма направлять по адресу:

МОСКВА-ЦЕНТР, БОЛЬШ. СУХАРЕВСКАЯ ПЛОЩ. д. 9-4—ВИНОГРАДОВУ.

ВСЯКОМУ ПРИСЛАВШЕМУ
ОДИН РУБЛЬ
ВЫСЫЛАЕТ 7 ПРЕДМЕТОВ
с фабричного склада кооператива
„ПРОБУЖДЕНИЕ“

Харьков, Кацарская 12—14.

1. Блок-книжку в глянцево картон.
2. Альбом для стихов из цветной бумаги.
3. Блок-нот художественного исполнения.
4. 2 записных книжки, из них одна с карманом.
5. 2 общих тетради по 40 листиков.

Цены на все предметы ниже рыночных на 50%.

КАЧЕСТВО ХОРОШЕЕ.

Кроме означенного набора предметов за 1 рубль, высылаем более полные наборы своих изделий—№ 1 за 2 р., № 3 за 3 руб.

ДО СТАРИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ЖУРНАЛУ „ВСЕСВІТ“

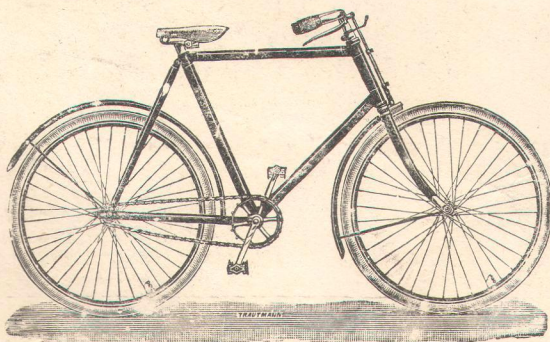
В звязку з перетворенням журналу „ВСЕСВІТ“ на тижневик, Видавництво газети „Вісти ВУЦВК“ повідомляє передплатників, що передплатили журнал на 12 місяців (січень—грудень) за крб. 4—80 одержують тільки до № 35 включно.

Зі свого боку Видавництво просить передплатників „ВСЕСВІТУ“ продовжити передплату. ВИДАВНИЦТВО „ВІСТИ ВУЦВК“.

Н. Д. БЕДУШ
МАСТЕРСКАЯ ПО РЕМОНТУ
ВЕЛОСИПЕДОВ

ул. Котлова (б. Большая Панасовка), № 36-6 (трамвай № 5 и 6).

ПРИНИМАЕТ ТАКЖЕ В РЕМОНТ
И ИЗГОТОВЛЯЕТ
ХИРУРГИЧЕСКИЕ ИНСТРУМЕНТЫ
НИКЕЛЛИРОВКА.



РАБОТА ПРОИЗВОДИТСЯ С ГАРАНТИЕЙ ЗА КАЧЕСТВО.

Допускается рассрочка!

НОВ. ПАССАЖ № 9
Пр. Т. во

Русск. „ШПАЛЕРЫ“

О Б О И
КЛЕЕНКА
РАМЫ
КАРТИНЫ
ГРАВЮРЫ
БАГЕТ
ОКАНТОВКА

Допускается рассрочка!

ПОРТРЕТЫ

увелич. с фот. карт. худож. отделанные.
размер 18×24 сант.—6 р., 24×30—8 р., 30×40—12 р., 40×50—15 р., 50×60—20 р.

К кажд. портр. добавл. пастарту и от 3 до 6 шт. фот. карт. бесплатно. Исполн. добросовестное и аккуратн. Портретист Х. Литвин.
Харьков, Лопатинский пер. д. № 18.

ВІДАННЯ III.

1924
Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

№ 35
серпня
року

ВСЕСВІТ

ХАРКІВ,
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ



Тактичний похід Чорноморської флоти. Сигналізація на берег

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА



САККО Й ВАНЦЕТИ

СТРАЧЕНО



СТАЛОСЯ! Більше шости років трохи не щоденного чекання смерти, більше шости років нечуваних знущань і тортур над безневинними жертвами класової юстиції в країні уславленої „демократії“ закінчилися смертю на електричному стільці. Вночі з 22-го на 23-є серпня.

Робітнича класа впише до мартирологу своїх мучеників імена т. т. Сакко й Ванцеті. Вони боролися довгі роки і вмерли від руки буржуазного ката за робітничу справу.

За життя т. т. Сакко та Ванцеті точилася завзята боротьба поміж американським капіталом і світовим пролетаріатом. Особливо змагалася ця боротьба в останніх часах, прокотившись величезною бурхливою хвилею протестів та страйків по цілому світі й охопивши не тільки широченні маси робітництва, але й частину ліберальної буржуазної інтелігенції. На якийсь час навіть пошастилося цьому стихійному рухові протесту втримати руку катів.

Проте. т. т. Сакко й Ванцеті страчено. Стопроцентні янки — а ними саме вславився штат Массачузет, де виконано жахливу екекзудію — наважилися кинути виклик не тільки американському, але й міжнародньому пролетаріатові. Цим викликом американська буржуазія викидає гасло одвертого, беззастережного наступу капіталу широким фронтом на робітничу класу. Безперечно, приклад янкі підбадьорить капіталістів інших країн, і вони в себе будуть намагатися запровадити американські засоби боротьби з революційним рухом, як запроважують американські засоби визиску робітників.

Але ж нахабний виклик озвірілої американської буржуазії натрапить на відповідну відсіч з боку революційного пролетаріату. Боротьба за звільнення т. т. Сакко й Ванцеті є великою школою для робітництва, що винесе з неї добру науку.

Кривава розправа над двома революціонерами за те, що вони революціонери і представники робітничої класи, риває перед широкими трудящими масами справжню

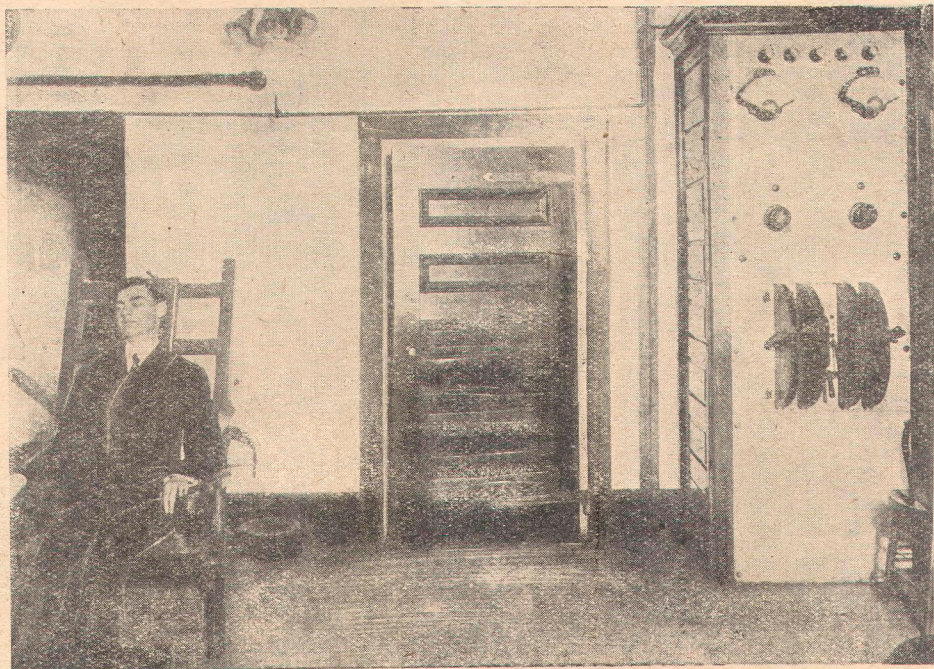
хвалюваної буржуазної „демократії“ також і ганебну для всіх зрадливого робітничої класу американської „демократії“ праці. І в та Амстердамський інтернаціонал захищають цю демократію.

Товариші Сакко й Ванцеті падали головами за боротьбу за справжню волюції. Робітництво утратило борців, але й революція придбала їх місце сил вих пролетаріату стали на шлях сової боротьби.

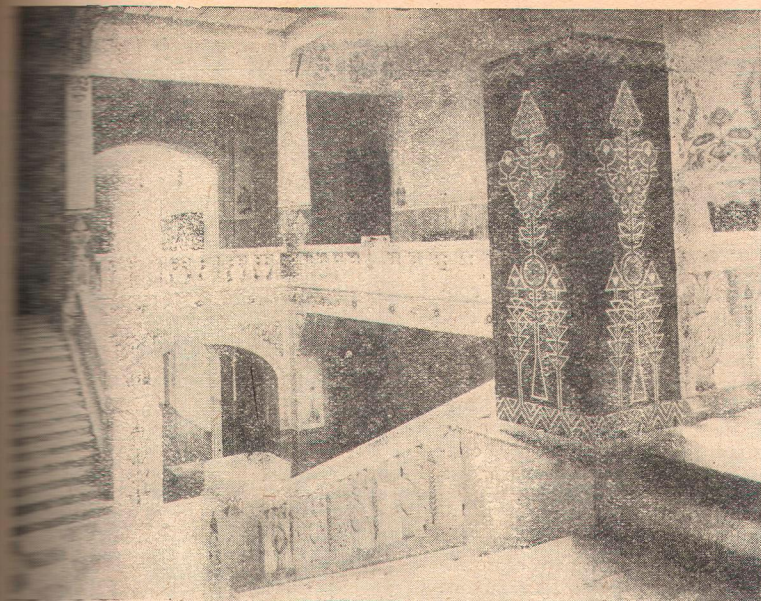
Як би жуазія не лютувала, як би ще ніших засобів боротьби вона не вала, як би звані „соціалістичні“ реформісти вистей не намагалися затримати класової свідомості пролетаріату, душити революційні не поведеться.

Хай американська, а з нею і світова буржуазія затримав собі, що сратою т. т. Сакко й Ванцеті сили світового пролетаріату не зломлено, його волі до боротьби не стримано. Паки, класова солідарність робітництва зросла, його воля ще міцнішою, щоб учинити останній суд над капіталом, йому свій, класовий вирок.

Г. Петров



„Камера смерті“ в Бостоні, де було покарано т. т. Сакко й Ванцеті. Ліворуч—електричний стілець. Праворуч—двері, звідки вводять засудженого, праворуч—електрична розподільна дошка



Вхід на другий поверх музею

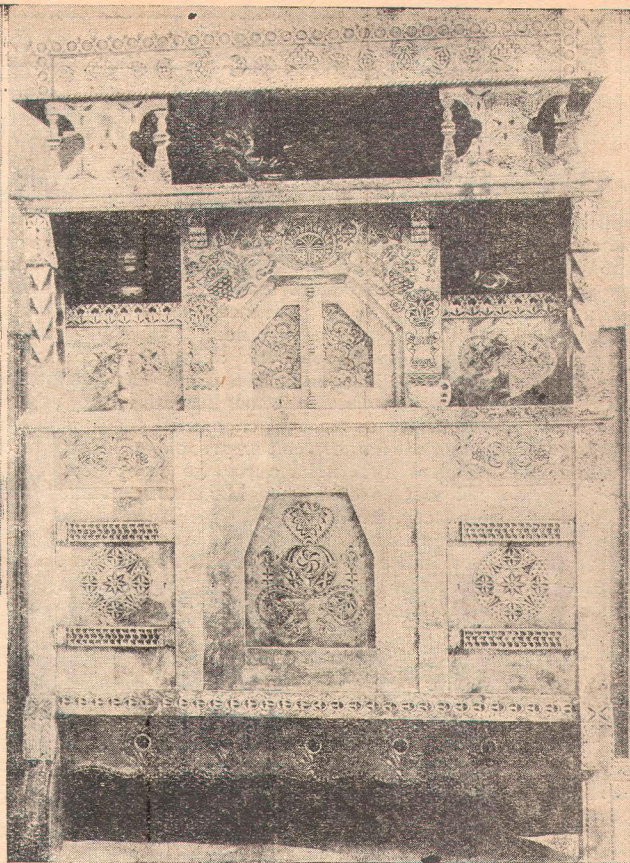
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МУЗЕЙ

Нарис Б. Сіманцева.

ПОЛТАВСЬКИЙ Державний Музей імени Короленка є тепер одним з цікавих і значних культурних осередків на Україні в цілому союзі. Заснований у 1891 році, музей за 35 років свого існування набув величезного культурного значіння.

Власне, зріст музею почався за Радянської Влади. За царського часу він виконував роль сховища музейних річей. Правда, і тоді музей мав дуже цінні експонати, провадив певну культурну роботу, але ж не можна було розгорнути через репресивне відношення до культурної роботи, тим більше серед українського населення, з боку тодішнього уряду. Навіть де-хто з діячів того періоду мав думку про ліквідацію музею. До того ж музейні експонати були розкидані десь по кутках — частина з них містилася в коридорах земської управи, частина в будинку імени Гоголя та ще десь. Звичайно, такий ненормальний стан не міг провадити як слід роботи.

В 1920 році починається реорганізація музею. Йому віддано будинок колишньої земської управи — шедевр української архітектури, зроблений за проектом академіка Кричевського і декорований художниками Кричевським, Васильківським та Садовим. Тепер музей має понад 200.000 експонатів та 50.000 наукової літератури. Там провадиться наукова дослідча



Куток етнографічного відділу музею

робота. [Музей має такі відділи: археологічний, природничий, історичний, кустарний, художньо-промисловий та етнографічний. Зібрано численні матеріали для відділу соціально-політичного.

Крім того, є окремі кімнати — кімната славетних полтавців, Гоголя, колишнього музею Шведської могили і, в окремому помешканні, художній відділ.

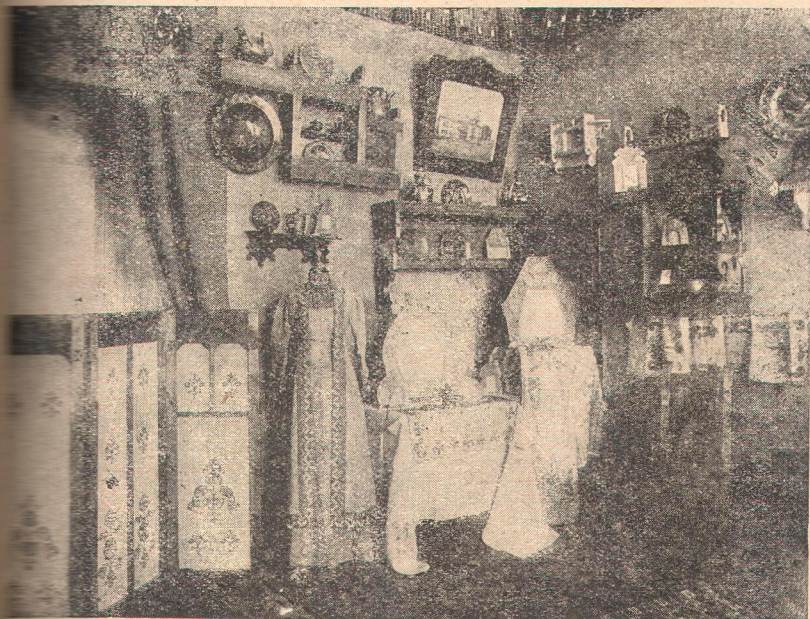
Експонати музею геть з усіх боків відзеркалюють побут і життя не лише Полтавщини, а й цілої Лівобережної України. Поруч цього в музеї зібрано багато річей з краєзнавства Криму, Кавказу, Середньої Азії, Хіни, Японії та Єгипту.

В Археологічному відділі Музею, представлено періоди розвитку нашої країни: скито-сарматський період, греко-римський, чорноморських колоній, переселення народів, кочовників на Україні, період Татарщини то-що. Досить різнобарвний природничий відділ. В цьому відділі зосереджено наочні експонати про шкідників та боротьбу з ними. Селяне — перші відвідувачі цього відділу. Надзвичайно цікавий — відділ етнографічний. Тут можна бачити весь побут, все життя українського селянина. Разом з цим тут же зібрано зразки кустарної роботи селян. Біля тисячі килимів українських має музей. І між ними багато унікальних. Кожний може бачити в цьому відділі все багатство кустарних виробів на Україні: тут є експонати з ткацтва килимів, вишивок, мережева, золотовишивання, різьбярства, кераміки, гончарні і т. інш.. Надзвичайне багатство зразків.

В історичному відділі зібрано численні експонати з історії України, гравюри старої Полтави, портрети гетьманів, збірки лубочних малюнків козака Мамаєва.

В кімнаті славетних полтавців є портрети та фото Котляревського, Мирного, Пчілки, Українки, Драгоманова, Лисенка та інш. Тут же зібрано й твори цих письменників та оригінали, що зберіглися. Так само багато річей зібрано в кімнаті Гоголя, що ними письменник користувався за життя.

Художній відділ музею не має якихсь визначних картин, а проте в ньому є оригінали деяких славнозвісних майстрів, а також картини „передвижників“ та теперішніх художників. Музей користується серед населення великою популярністю. Про це свідчить цифра одвідувань. За рік музей одвідало 67.000 чоловіка, між ними біля 10.000 селян.



Куток в Полтавському музеї

Оповідання **НАРЕЧЕНИЙ** Миколи Хвильового

ВОНА була тихесенька собі телефоністка з волосної телефонної станції. Вона жила і виросла в такій глушині, де, крім фанта. ніяких розваг не знають. Їм'я їй було Катруся. Її не можна було назвати красунею, але навіть місцеві кумушки добачали в ній багато симпатичних рисок. Якось так трапилось, що вона закохалась у волосного писаря і якось так трапилось, що волосний писар пішов у партизани—у ті партизани, що проти білих загонів. До цього часу вона буквально нічого не розуміла в політиці. Але тепер вона зрозуміла, що треба воювати проти генералів і що не треба царя. Вона нарешті навіть зробилась справжньою революционеркою, бо Михайлик (так звали її коханого) писав, що справжні революціонери не тільки проти царя, але й проти соціал-угодівців. Коли приходили нудні й довгі степові ночі, вона сідала до столу й писала:

— „Дорогий мій, золотий мій Михайлику. Пишу тобі на твою колишню адресу, але не знаю, чи дійде і чи дістанеш ти цього листа. Я тебе кохаю, як і колись кохала—дуже, так що аж зітхати важко. Я вже тепер не тільки проти царя, а й проти соціал-угодівців. Коли до нас приходять червоні, я дуже радію і навіть плачу від радості. Всі вони такі гарні й хороші, ніби всі вони були твоїми близькими товаришами. Так що дорогий мій, золотий мій Михайлику, тільки вони мене трохи втішають у моєму самотньому житті“.

І далі вона писала в такому ж дусі і довго потім плакала і радісними й сумними слізьми.

Михайлик написав їй колись, що листів від неї зовсім не одержує, бо їхній загін весь час пересовується з одного місця на друге. Їй боляче було прочитати це, але вона мусіла примиритись з таким становищем.

Так пройшов рік, другий і нарешті надійшли останні дні громадянської війни. Одного ясного дня, коли над забутим селом стояло ласкаве осіннє сонце, Катруся одержала від Михайлика звістку, що він на-днях, мабуть, пройде з загоном через своє рідне село. Він нічого більше не писав, але вона певна була, що він тепер обов'язково залишиться біля неї, бо не вік же йому воювати за революцію і страждати по фронтах: мовляв, тільки його та ще двох, здається, нема на селі, а решта давно вже сидить по своїх хатах. Вона думала, що вони тепер обов'язково поберуться і заживуть щасливим життям, бо Михайлик тепер не звичайний собі писар, а червоний і, можливо, навіть писар-комуніст.

Сидючи біля телефонного апарату, вона раз-у-раз зазірала у вікно і дивилась на дорогу, що йшла від далекої сиротливої станції, де мусів зіскочити з потягу її наречений: вона не припускала й мисли, що Михайлик може прийти зовсім нв з стан-

ції, а з широкого степу, з якоїсь іншої слобідки, походом.

На селі було зовсім тихо, ніби тут ніколи й не було громадянської війни.

Зрідка зі степу тяглися вози зі снопами й пахло молодим хлібом. На бані самотньої церкви лежало спокійне сонце і спокійно випроводжало з вигону першу череду ідилічних корів. Бігли пастушки і чітко замикали коло селянського сентиментального ландшафту.

До Катрусі увечері приходили подружки, Таня-попівна й Соня-молода вчителька. Вони довго й багато говорили про Михайлика і страшенно заздрили Катрусі. Приходила ще до Катрусі й її мати і теж говорила про Михайлика. Але й мати, й Таня-попівна, і молода вчителька йшли додому, і тоді Катруся брала з полицки якусь книжку про життя (у телефонній кімнаті була ще й місцева бібліотека томів на 20) і читала її, сторожко прислухаючись до кожного шелесту за вікном, бо вже зовсім темно й не видно було дороги до станції.

Так пройшло кілька днів. Кожного дня над волосним селом сходило ласкаве осіннє сонце і кожного дня заходило за тою банею самотньої церкви. Кожного дня пахло молодим



Герман Маєр, 75 років, старий комуніст, що прибув разом з американською екскурсією робітників РСРР. Герман Маєр комуніст 187. В свій час він ще здибався з К. М. сом та Ф. Енгельсом у Лондоні. потрапи в число екскурсантів у Йорку, Г. Маєру довелося пройти 3.000 миль з Каліфорнії

бом і з вигону повертались сентиментальні пастушки. Катруся навіть знала трохи: коли ж нарешті по'ється її Михайлик? Вона вже не б'лась, що його десь уб'ють злі ворцарнсти й соціал-угодівці, але в' вже боялась, що її нареченого од' якась інша жінка з тих невідом' країв, що про них вона буквально нічого не знає. Жінок на світі баг' і кожна з них може покохати її хайлика й навіть може його прив'ати. значить є чого турбуватись. І пер їй так тривожно билось серце- ніколи. „Боже мій! хоч би скоріш їхав!“, — колись прошепотіла вона тяжко зітхнула.

Саме в цей момент телефон дзвонив. Катруся здригнула. Дзвонив якийсь незвичайний і тривожний голос. Вона взяла до вуха рурку й сказала:

— Я слухаю.

— Дуже приємно, що ти слухаєш — фамілярно сказав незнайомий голос.

Катрусі хутко забилося серце. Раптом прийшла думка, що говорить нею ніхто інший, як її довгожданий Михайлик. І справді: він же йде отрядом і очевидно вони їдуть конями, а не по залізниці.

Як це вона досі про це не думала?

— Це ти, Михайлику? — вимовила вона від хвилювання.

В рурці зареготало.



Перша американська робітничка делегація прибула до РСРР 16 серпня. На мал.—члени делегації на Білорусько-Балтійському вокзалі (по середині—голова делегації—Джемс Маурер)

Був якийсь неприємний і який образливий, що їй тоскно заскеміло в

— Я слухаю!—уже тремтливо промовила вона.

— Дуже приємно, що ти знову фаміліярно скажи мені це голос.

Тоді разом Катруся, очей, з обуренням положила б на місце і вже не відповідала б нахабі, але тепер вона могла зробити й стояти з апарату з розгубленими очима.

— Так ти чекаєш Михайлика?

— Він спитав її той же голос. — Звікіла ж він мусить звестись тобі?

— Коли ви щось знаєте про нього, то, будь ласка, не забудьте зі мною!—в розпущі сказала Катруся.

Тоді голос сказав їй, що він знає Михайлика, але не так цікавиться, відкіля він чекає його.

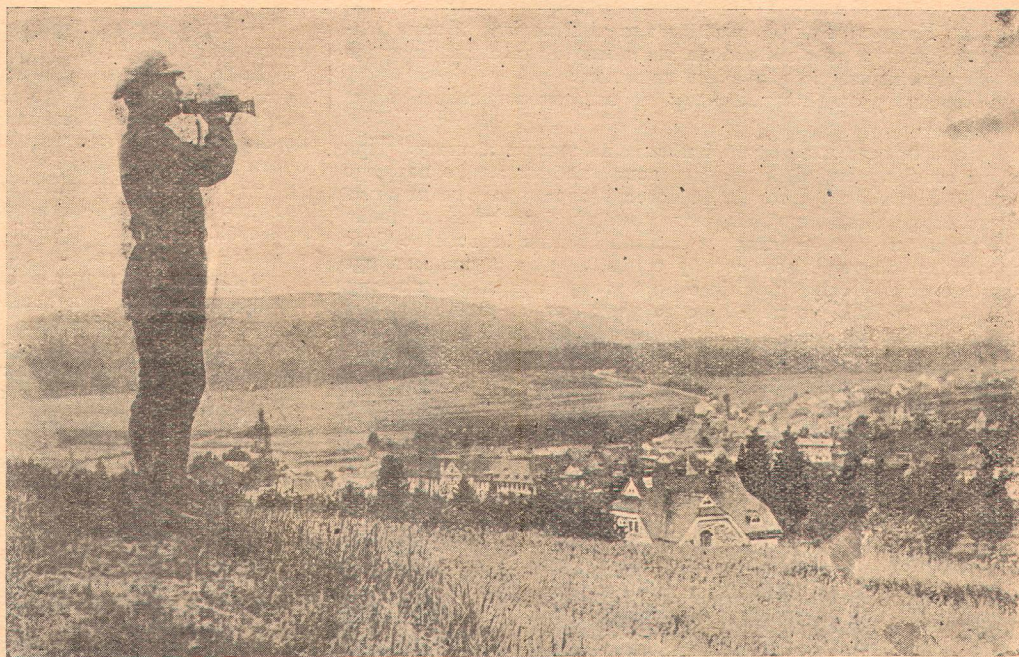
Тоді Катруся сказала, що вона чекає його з червоної армії, і він мусить на-днях прийти до дому. Голос спитав, чи вона не бачила його? Вона сказала: — так! Тоді вияснилось, що

це говорив з нею—начальник її Михайлика, і вони за якісь дні будуть у неї. І ще він спитав, як вона ставиться до Катруся почервоніла й сказала, що вона давно вже бачила червоних і проти царя та соціал-угодівців.

І ще він спитав, чи нема в її селі зараз загону якогось.

Вона сказала, що загону ніякого нема і що взагалі тут нічого не бачили військо. Тоді той, хто говорив з нею, покинув її, і вона одійшла від апарату. Вона дуже хвилювалась, бо розчервонілась від хвилювання, бо за якісь дві години вона нарешті побачить свого довгожданого Михайлика.

Уже зовсім звечоріло. На ліве вікно впав промінь від срібного місяця, й сам він, срібний місяць, почав зазирати в кімнату. На селі співали дівчата. На дзвіниці старий дзвонар



До міжнародного юнацького дня. Німецький комсомол у таборі в Тюрингії. Сурмач грає „зорю“

почав довго бити у розбитий дзвін, ніби доба має не 24 години, а ніяк не менш 240. Катруся метушилася біля своєї скрині, а потім метушилася біля дзеркала, що стояло на столі біля запаленої лампи. Вона готувалася до зустрічі зі своїм нареченим. На ній уже було найкраще її блакитне плаття, пошиті за останньою провінційальною модою і також її найкращі черевички, що вона їх торік купила в найближчому городі, на толкучці, їй дуже хотілось зараз поділитись з кимсь своєю радістю, але їй ніким було поділитись, бо мати, як і Таня-попівна та молода вчителька сьогодні не прийшли до неї, а до них побігти вона боялась, бо їй здавалось, що от-от заступають у двері й на порозі з'явиться її золотий Михайлик.

Вона раз-у-раз виглядала у вікно і прислухалась до степу.

Але поки що в степу було тихо. Тільки вози зрідка рипіли та перегукувалися селяне. Десь угорі кричали гуси і так далеко, ніби вони були вже за невідомими морями. Колись Катрусі було сумно слухати їхній сумний геліт. Але тепер вона ставилась до нього зовсім байдуже.

Катруся подивилась на годинника: треба було чекати з хвилини-на-хвилину.

Але вона вже не могла чекати. І тоді ж вона почула, як в степу раптом зашуміло. Заготало, й пійшов кінський тупіт. То до села наближався дорогий загін з її Михайликом. Вона одійшла від вікна й сіла до апарату. Вона зараз уже покине виглядати, бо—хто його знає!—може Михайликові й ніяково буде перед товаришами, коли вони побачать, як тоскує за ним його наречена.

Шум, гототіння й кінський тупіт наближались. Нарешті вона почула голоси якоїсь команди і нарешті біля телефонної станції зупинилось кілька коней. Хтось зійшов на ганок і постукав



До міжнародного юнацького дня. Німецький комсомол провадить демонстрацію проти фашистів у Берліні

у двері. Катруся відчула, як їй затремтіли коліна, й вона ледве-ледве дійшла до сіней. Вона так довго шукала защіпки, що за дверима навіть почали якось гніватись.

Нарешті руки їй зупинились; і защіпка з дзвоном одлетіла в бік.

Вона пропустила гостей і пішла за ними в кімнату. При світлі своєї маленької лампочки вона побачила, що поки що нема її Михайлика. І тоді ж їй чогось одразу ж тоскно стиснуло серце. Люде, що зайшли в кімнату, були дуже озброєні, але якось химерно виглядали вони. На них зовсім не було червоноармійських зірок і не було навіть ніяких прикмет, що вони червоні. Коли б це було рік тому або навіть півроку, вона б подумала, що це ті, що за царя і соціал-угодівців. Але тепер вона цього не могла подумати. бо їй, як і всій волості, було відомо, що фронтів уже нема і навіть Крим давно вже забрано. Катруся зовсім розгубилась і мовчки стояла перед химерними людьми.

Тоді підвівся зі стільця чорнявий (очевидно старший серед них) і сказав, звертаючись до Катрусі:

— Так що ви, баришня, чекаєте свого нареченого?

Вона одразу ж пізнала цей голос—це той, що говорив з нею по телефону і так неприємно реготав.

— Чого-ж ви мовчите?. Вашого нареченого, здається, звуть Михайликом?

— Його звуть Михайликом, — раптом сказала Катруся і зблідла. — Але чому його нема з вами?.. Чи може він позаду залишився?

Чорнявий зареготав: мовляв, її Михайлик дійсно позаду залишився. Але чи не розповідь вона йому ще раз, як вона ставиться до червоних?

Чи може вона уже немає охоти розповідати про це?

Катрусі раптом прийшло в голову, що ці незнайомі люде заплідзують її чомусь в прихильності до тих, що за царя й за соціал-угодівців. Вона сіла на стілець і почала розповідати, як вона любить червоних, як їй подобається обличчя товариша Леніна і як вона, нарешті, рада бачити їх у своїй кімнаті. Словом, їм зовсім нічого турбуватись за неї, бо вона вже давно мріє вступити до більшовицької партії.

— Так ви, баришня, так би мовити, уже більшовичка? — зареготав неприємним реготом чорнявий.

Зареготали й інші гості. І інші гості реготали також неприємно. Катруся здивовано подивилась на чорнявого і знову зблідла.

— Ну, а як ви, баришня, нащот п'ятикутної зірки?.. Проти неї?

Боже мій, як вона може бути проти? Чи може вони дають, що вона з тих, що за царя й соціал-угодівців? Так тоді вони спитають Михайлика—він їм розкаже. Це просто порозуміння—не довіряти їй. Словом, вона ніколи не буде проти п'ятикутної зірки.

— Коли ви, баришня, не проти п'ятикутної зірки, — приємно усміхнувся чорнявий, — то ви її завжди мусите носити при собі... А ну-бо, хлопці, заголіть їй, — звернувся він до блявого: — подивимось!

Тільки тут Катруся зрозуміла, що вона в лабетах невідомих ворогів. Вона кинулась до дверей, але вже було пізно: плечах її лежали дві важких руки. Вона хотіла закричати, але й кричати було пізно: обличчя її затулено було величезною долонею. Вона відчула тільки, як щось слизьке черкнуло по коліну і як кінці її блакитного плаття залетіли на голову.

— Ні!.. Поки що нема! — зареготав чорнявий, і важкі руки покинули її.

Катруся знову стояла серед страшних химерних людей.

— Чого вам треба від мене? — спитала вона і раптом плакала.

— Я хочу бути твоїм нареченим! — сказав чорнявий і, обійнявши її в міцні обійми, посадив на свої коліна. Вона ще хотіла закричати, але й тепер їй не дали цього зробити. Тоді вона якось враз відчула в собі велику порожнечу і мовчки вилася сухими очима на підлогу. Все це трапилось так несподівано й так дико, ніби це був важкий кошмар. Їй навіть прийшло в голову, що це їй сниться і що цього ніколи не буде і не буде в її тихому житті.

Але коли гості почали пити горілку й коли один із них повалив її на підлогу, вона раптом згадала про свого Михайлика і закричала диким криком. Вона кусала чийсь важкий рукав, білалась об підлогу, і тільки тоді стихла, коли загубила свідомість.

— Ну а тепер чия черга, — спитав чорнявий і сплюснув на блакитне плаття нареченої.

До Катрусі підійшов білявий з важкими руками і сміявся.

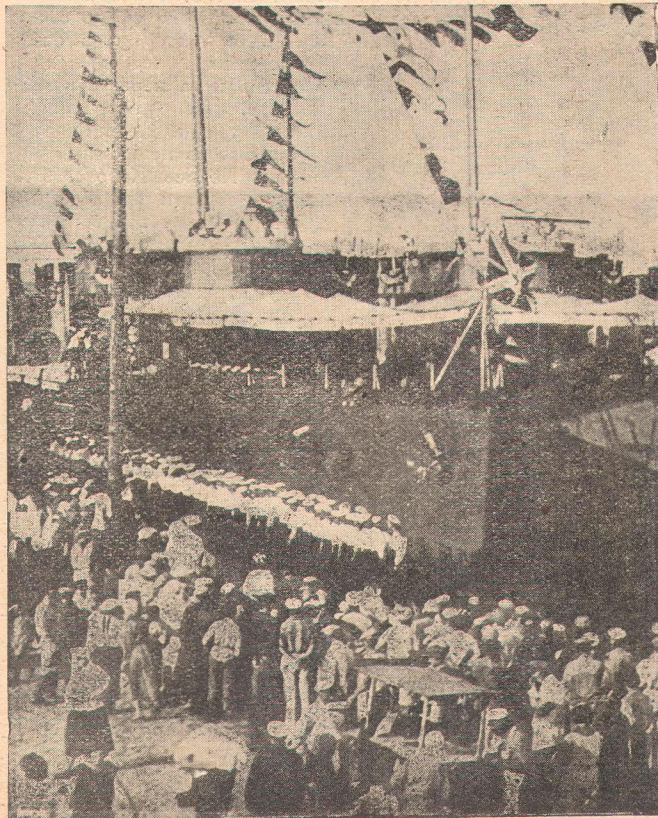
... А за якісь півгодини в кімнату зайшов стрункий пень і одрапортував:

— Батьку отамане! Варту всюди розставлено і можна бути спокійним!

Він ще щось почав говорити, але, зиркнувши на підлогу, де лежала в блакитному розірваному платті Катруся, раптом змовк і подивився на отамана божевільними очима.

Це був Михайлик, Катрусин наречений — той, що не тільки проти царя, але й проти соціал-угодівців.

Ранком, коли ще в небі стояв блідий осінній місяць і темно-голубе небо тільки що займалось добрим, здоровим світлом — махнівський загін поспішав на захід, до Румунії.



Тактичний похід Чорноморської флоти. Зустріч червонофлотців у Одеському порту.

БІЛЯ КАВУНІВ

Н а р и с О. Ясного

НЕНАЧЕ рій мух над купою гною гуде базар. Всенякий день товчуться тут люде, іржуть коні, птиця і голосять, обікрадені шустрими безпритульними, перекупки.

Ось миттю виріс натовп. Хтось впізнав вкрадену продавця оточили колом.

— Ти мене на бога не бери!— виправдується просякнуте сльозами запхнувши сукню за пояс штанів.

— Граждане!— апелює власниця сукні до натовпу.— беру на бога! За своє, граждане, плаття, я його беру на бога?! Та мені це плаття піснотворитель ще пакупив. Граждане! Подивіться тут і пляма нижче

— Правильно—пляма.

— Пляма?! Пляма скільки завгодно. Пляма може бути талії. Розкажуш,—заперечує продавець.

— Та, граждане,—плеще в долоні власниця сукні.— не такі ви бачили, вище талії пляму?!..

— Пророзійдись!

Міністер забирає і продавця і власницю.

Це картинка звичайні. Базар ними живе. Відберіть роззяв-перекупок та перекупників краденого і загубить своє обличчя.

А в на базарі й сезонні картинки. Їх можна спостерегти певної пори року. По весні вони будуть десь в сільському ріді, де повна черешня та мохната мореля падають голодних безпритульних. Жіночі кошики висять тоді за овочеву передавальну інстанцію: від перекупки через хазяйчин кошик до безпритульного. Та-а-а-а!

Взяють перекупка фунт-два черешень:

— Ви ж глядіть, голубко, сипте в кошик, та глибше.

— Зна-а-аю. Мене вже навчено. Скільки вам за черешню?

Поки відрахувала гроші, в безпритульного вже все зашнуроване черешнею.

Сьогодні кавуни. Екзотичні овочі оті кавуни! Коли на дядьковому возі гору великих важких як дзвони кавунів, я обов'язково переносюся мислями на баштан.

Угледіте—огудина, як мережею, прикриває матові підлізеш до курія—хроче дід-сторож—гайда кавунів на баштан. Вхопив кавуна і що в духу на-а-а-а, а за твоїм кавуном вся огудина з баштану одірвати ж ніколи—зачепився, упав і розбудив Часами від такої екзотики кавуни вирости тобі в місті, що як би тепер вирости, то й за столом би. Діди уміють „садити“ кавуни.

На Благбазі кавуни не родять, хоч і садять їх тут в основно затишною крамницею. Проте екзотики кавуни скільки завгодно.

Довжелезний ряд підвід, неначе на смотр, вишикувані на кожному возі гори кавунів. А біля кожного купують покупці:

— По чім кавуни?

— Поцінно!

Покупець бере в руки кавуна, стукає по ньому

— Не зелений?

— А я йому в середині не був,—байдуже кидає кавуна, підносячи голодним коням шаньку вівса.—Купите спробуйте.

— Хороші кавуни є? Це вже тендітна баринька. Вона кавуна, підносить до вуха і силкується придивити.

— Можна придивити?

— А на віщо його дивити?

— Чи рипітиме. Бо як не рипітиме—значить зелений.

— Хм... знизую плечима селянин. Воно якби і вас, кавуно, придивив, дивись, он як зарипіли б!... А ви ж зелена.

— А все таки—можна придивити?

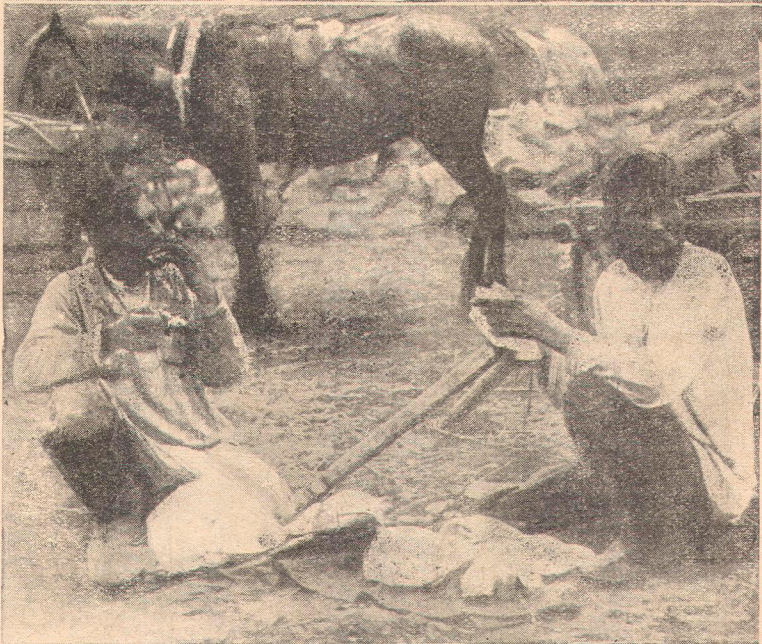
Щохвилини гори кавунів просто тануть.

Коли на возі лишається кілька кавунів, селянин по-а-а-а на сонце, прикрив кавуни сінцем і оповістить:

— Кавуни не продажні!

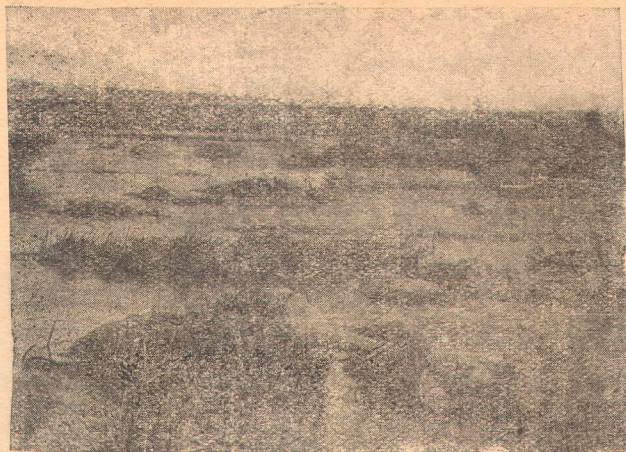
А тоді гукає на сусіда і сідають підобідувати. Ідять, кавуни. Тут же на землі розстиляють стару лляну, розбивають об льюню кавуна і вминають:

— Хороші кавуни!



Вгорі: На базарі з кавунами. Посередині: На землі розстиляють газету, розбивають об льюню кавуна, вминають. Внизу: Вивіз городину

ПАРОПЛАВ



Гуси на Дніпрі

Нарис О. Крайник

Фотогр. П. Зарічняка

ВЛАСНЕ не зовсім пароплавам. В плані нашої екскурсії—дніпрові пороги, а їх можна побачити лише пливучи дубами, або пішки. Ми вибираємо останнє...

Але це пізніше, а зараз ми на „Чубарі“. Ось він прямує на червоний вогник, ближче, ще ближче. Зараз пароплав розчавить маленький вогник і, раптом ліворуч з'являється інший вогник—білий, і пароплав відчертається від червоного вогника...



Отара овець над Дніпром



Дніпро увечері

Багато їх червоних і білих вогників розкидано на воді й на березі... Ось сходить зірниця і бліднуть дніпрові вогники...

Я стою на палубі, прислухаюсь до тиші й повними грудьми вдихаю чисте, прозоре передранкове повітря і з кожним по-

дихом почуваю, як мої жили наливаються новою силою, бадьорістю і в цей момент нема для мене нічого неможливого.

Поволі пароплав прокидається, одна постать, друга... балакають пошепки, щоб не злякати тишу... Але даремно, —тиші вже немає, і швидко весь пароплав наповнюється гомоном... Хтось кивує:

— Канів.

Вся увага, всіх очі—туди, вперед... Хочеться швидко побачити велику могилу.

— Звідси не видно.

Переводимо зір на красиві дніпрові береги...

„Чубар“ підпливає до пристані...

Виходимо на беріг.

Праворуч хатинки ховають свої біленькі стіни в зелені. Дорогу перерізає нам вузьенький струмочок. Над ним жили всі свої сили, нахилились одна до одної, переплетені зеленим листом і ревниво оберігають струмочок від злодійського сонця, щоб не випали вони його водиці...

З-за рогу однієї хати побачили ворота з надписом: „Меморіал Шевченка“. В ворота так принагідно-привітно манить до себе стрічка східців. Сходимо на гору. На кожному повороті нас запрошують до спочинку.

На горі, на могилі пам'ятник. Скромний, більше ніж скромний пам'ятник. Але це нічого —Наросвіта асигнувала кошти й незабаром, треба сподіватись, стане тут пам'ятник, гідний великого співця пригноблених, борця за волю...

Гірше з нашою некультурністю. На неї натикаєшся тут на кожному кроці. Не кажу вже про те, що вся загорожа навколо пам'ятника списана різними прізвиськами й мало дотепними написами. Наші грамотії не пожаліли й дерев,—куди не глянеш скрізь на деревах вирізані написи. Особливо прикро вражає те, що це роблять, наприклад, шкільні колективи. Очевидно, наші школи ще мало навчають дітей шанувати рослини.

Біля могили—хата. Тут є кімната Шевченка,—портрети, рушники, килими, на столі альбом з фотографіями та книжка для відвідувачів. Перегортаєш сторінки книжки й перед тобою проходять різні постаті відвідувачів. Де-які експансивно, з за-

ПО ДНІПРУ

хопленням висловлюють свої почуття, інші—стриманіше, а де-хто коротко відзначає: такий-то відвідав могилу тоді-то.

З книжки видно, що відвідують могилу різні шари населення й різні національності. Тут і робітники, й селяне, й червоноармійці, й учні,—українці, руські, вірмени, грузини... Далі—є кімната для від-



Купають поросят у річці

крилами, злітає вгору—героїня народної пісні—чайка. Раптом залунало:

„Реве та стогне“...

Це білявий москвич таки домігся свого.

Та не реве й не стогне Дніпро. Він спокійно розлив свої води ген-ген широко й праворуч підмиває кручі, а ліворуч зливається з золотистим морем, на ньому якась невідома рука розкинула зелені та чорні полотнища.

На палубі весело, Пісні змінюють забави.

Водяні млини під Черкасами

починку та кімната, де мешкає дідусь-сторож. Властне він уже на пенсії, а за сторожа його син. Але дідусь і далі живе на могилі, де провів більшість свого життя, де насадив і викохав багато овочевих дерев, квіток...

Гарно тут. Весело, і відвідувачів буває багато.

— А от зимою—скривиться дідусь—сумно. Як

завісе все снігом, як скує мороз кригою Дніпрові хвилі...

Віриться, що тут може бути сумно. Правда, вже й зараз

видно скошені поля, а місцями вже й зрані, але тут

така вона свіжа й яскрава, й не віриться, що кінчається

тут все позолотить осінь, а за нею...

Розбудили дідуся, щоб зачинив за нами двері.

За два дні побули тут. За день і не надивились, не налю-

бовались красою...

— Правда дідусю, не налюбовались...

Але згадуємо, що перед

нами ще Дніпропетровськ із

його металургією, пороги, Дніп-

рельстан і далі пароплавом аж

до Чорного моря,—і йдемо до

пристані.

На пристані зустрічаємо но-

ву екскурсію ахтирських пед-

технікумців. Лоцманам не довго

доводиться вмовляти їх, вони

сідають у човен і, купаючись в

ранішніх пром.ннях сонця, під

лагідний плюскіт весел плвуть

до могили...

Ми знов на пароплаві. Тут

наші знайомі з Київської ек-

скурсази—Москвичі.

Їх чимало—чоловік із 30.

Високий білявий москвич

намагається зорганізувати хор.

Це довго не вдається йому.

Очі блукають десь в далені,

ось вони надітали срібну пляму,

вона наближається, кружляє, і

раптом падає камінем на воду.

Далі, переможно взмахнувши



Екскурсанти на березі Дніпра

А ось у одному куточку маленький, вертлявий екскур-санти, зібрав біля себе гурток і намагається навчити їх спі-вати „лапти“. Вони підспівують, але що-хвилини вибухи реготу зводять ні нащо його працю.

Акробатика під хмарами



Всіма засобами намагаються здивувати сенсаціями лінивого закордонного обивателя. Сенсація за всяку ціну. На фото карколомні трюки на крилах аероплану!

Нарис А. Турського

МІЦНИМИ путами прив'язала нас до себе земля—путами земного тяжіння.

Беликих зусиль потрібно, щоб бодай на хвилину перемогти ці пути, щоб бодай на момент відірватися від твердої опори.

Погляньте ж на плигуна, що здобув рекорда, перескочивши через штангу заввишки на яких два метри.

Як напружились у нього всі м'язи, щоб побути дві-три секунди в повітрі!

І все таки в слідуючий момент непереможна сила притягає його назад до землі...

Перемагаючи інші сили природи, людська думка здавна працює над тим, щоб перемогти й силу земного тяжіння.

Найдавнішою мрією, мрією людства, було навчитись літати—згадати хоч би легенду про Ікара, що далі перейшла в серйозну працю над проблемою літання Леонардо та Блеріота і, завершившись першими спробами літання братів Райт та Блеріота, довели до повного опанування повітря сучасною авіотехнікою.

Чи ж є авіація повною перемогою над земним тяжінням?—Зовсім ні. Сучасний аероплан не може зовсім відірватися від землі—він тільки відходить від неї на маленьку віддаль, опираючись на доволі густі шари атмосфери. Далі, де атмосфера надто розріджена, він піднятися все ж таки не може.

Але й у цьому є велике досягнення. Зберегти рівновагу апарату, що, опираючись на хіткі шари повітря, бореться з силою



Вісімнадцять поверхів над вулицею

тяжіння—справа не легка і авіатор платив життям за найменшу необережність.

Отже задержання або ж еквілібристика є не перемога над земним тяжінням, то у всякому разі обидва.

І хоч ми стаємо еквілібристами вже з того моменту, коли німаємося з чотирьох ніг, то все таки дивуємося, коли бачимо акробата, що біжить по стігнутій високо над землею або туриста, що по майже вертикальній скелі підіймається на вершину, щоб звідтіля з кинути оком на безмежні простори.

Ми прекрасні еквілібристи на вузькій стежечці, що веде між житими, але проводимо саму стежечку понад то не всякий осмілиться пройти.

Тут змога задержати парализується свідомість, один необережний крок веде до неминучої смерті.

Чи ж дивно після цього еквілібристика стає професією, дає непогані прибутки?

Затаюючи подих, ми стаємо акробатами, що з байду сміливо показує всякі хиткі трапеції дець а цирку, або ж на велосипеді, що їде по протягнутій лані даном линві з такою

як це може не вдасться зробити нам і по гладкій дорозі. Але яким мізерним покажеться сміливий еквілібрист, коли згадаємо, що не він перемігся.

Адже камінь, що послужив за п'єдестал для героя, витягнув на вершечок в декілька разів сміливіший робітник, чие ім'я забуте з того моменту, як тільки він одержав за свій рекорд нещасного долара.

І справді скільки різних професій зв'язано з екілібристикою: скільки невідмічених рекордів досягає матрос, збираючись на вершечок щогли пароплаву, що скажено рохитеться ураганом, або будівельник, що з ранку до ночі балансує на хистких риштуваннях височенного будинку, чи нарешті електромонтер, що з інструментами в руках працює в неприродній позі на 75 метровій радіощоглі. Та все це на увагу не береться, все це буденщина, а героєм дня стане акробат, що, виїзши за монтером на вершечок щогли, звідтіля галагтно розскляється. Бо працював він для „чистого мистецтва“, а не для шматка хліба, як оцей замурзаний робітник.



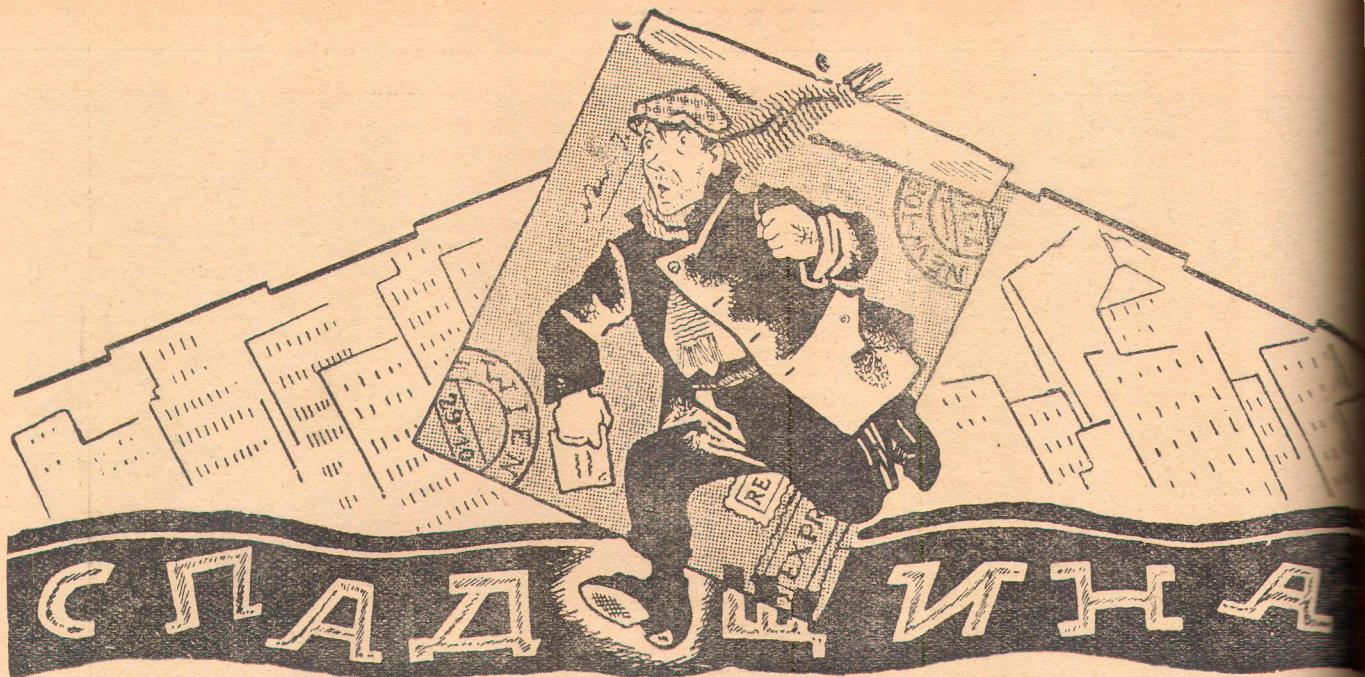
Треба чимось зди увати міщанина, що любить, коли йому лоскочуть нерви. Танцівниця на дахові хмарошкреба



Трох, а дуже небезпечна професія — монтер працює на 75 метровій радіощоглі



Водяні млини на хуторі Боровом'ю



Оповідання Лео Вайса, переклад М. Ільтичної.

Я ВЖЕ чотирнадцятий день був без роботи. То й цього дня я теж став о 4-й годині ранку під ворітьми одної фабрики. Коли я прийшов, я побачив у черзі тільки двох чоловіка. А як в оповістці, що потягла мене сюди, писано було про кількох осіб, то я сподівався цього разу мати успіх. Але на пів на восьмому числі претендентів на роботу потужно зросло. Коли, приблизно за двадцять хвилин до восьмої, ворота розкрилися і вийшов „бос“, за мною стояло вже, мабуть, понад двіста чоловік. Кожний тримав у руці примірник „Уорлда“, і коли ворота заскрипіли, більшість людей ще раз заглянули в газету, немов би ще раз переконатися, що вони не помилилися та що оповістка: „В № 83 на Лівонія авеню потрібно чимало робітників“—справді стоїть у газеті.

Оглядний „бос“ почав пильно оглядати довгу низку. Мимоволі кожний випростувався, чекаючи на вирок. Легкий, ледве помітний рух голови власника фабрики, кивок, і мій передній сусід вийшов з хвоста. Він мав щастя, його взяли. Про гроші не було й мови. Він зник за ворітьми, і черга перейшла на мене. Хазяїн дивиться на мою руку, лапає мої м'язи, і вирок уже готовий, той вирок, що я його так часто чув у своїй чотирнадцятиденній гонитві за роботою по нью-йоркських фабриках: „This job is not for you“. Це робота не для вас. Після мене взято було ще кількох, і довга черга безробітних, здебільшого нові зайди з різних країн Європи, мусіла розійтися.

Голодний, виснажений раннім вставанням та довгим чеканням, пішов я вулицями Нью-Йорку. Був червень. Вохка, задушлива спека нависла над містом.

Від асфальтової вулиці та стін будинків пливали хвилі цієї спеки і велетенське місто зі своїм грукотом і вереском нагадувало мені парову кімнату лазні.

Я знову порахував свою готівку, щоб у двадцятій раз констатувати, що вона складалася з 15 центів.

Після довгих вагань та міркувань я зайшов до автоматичного буфету, де за шклянку кави й шматок хліба залишив 10 центів. Мене огорнула втома і одне тільки бажання: спати! До того ж, знову шукати цього ж таки дня роботи—було б марнотратством енергії. Шукати роботу можна що найпізніше о 8-й ранку. Найрозумнішою річчю, щоб поновити сили на прийдешній ранок, було б, здавалося мені,—виспатися, відпочити. Але де ж його відпочити? Повертатися до дому я не наважувався, бо вже 14 день як ні цента не платив за кімнату, і тому старанно ухилявся від зустрічі з хазайкою. В Центральпарку, щоб не ховалися в траву, пильно наглядали поліцаї, а в великій бібліотеці—почніть тільки куняти над книжкою—вас одразу ж будить ретельний служка та ще й може назавжди позбавити права одвідин її. Кінець-кінцем пішов я просто до дому, не зважаючи на небезпеку зустрітися з хазайкою та наразитися на вимогу звільнити помешкання. Бажання сну перемогло всі побоювання й міркування. І після майже чотирьохгодинної пішої ходи безконечною Третьою авеню від нижнього міста до 169-ої вулиці дістався я, вкритий потом і цілком виснажений, до дверей мого помешкання.

Ледве я причинив двері, хазайка зараз же сіпнула мене. Хай буде, що буде—подумав я. Хай вона виставить торбу на вулицю, я однаково не піду з хати, доки кімната не відпочине. Бо ж у тім, що вона зараз же зажадає мого виїзду з її помешкання, я не сумнівався ані секунди.

Проте, на моє найбільше здивування, хазайка мала незвичний привітний вигляд. „От добре, що Ви оце Листоноша ще вчора шукав Вас, а коли я хотіла Вас про це сьогодні вранці, то вже Вас не застала. Вам щось важливе—гроші, чи рекомендований лист, не занадто піти на пошту особисто“.

В одну мить втома десь й ділася. Я взяв своє посвідчення і якомога швидче дремнув на пошту. І мені видали чорно-жовтою австрійською наліпкою „rekommendant“ та червоною „express“. Похапцем розірвав я конверта. Листоноша слав мені батько і був той лист такого змісту:

„Любий мій сину!“

„З огляду на важливість справи, прошу тебе прочитати рядки якомога уважніше. Я не знаю, чи ти ще й знаєш, що мати твоя має дядька, і що 45 років тому цей дядько надцятилітнім хлопцем емігрував до Аргентини. Від нічого про нього ми майже не чули. Знали тільки, що він швидко забагатів. А ось тепер одержуємо звістку, що він залишив по собі спадщину на три мільйони доларів. Також, що він був нежонатий і не мав дітей. Отже, ти можеш бути спадкоємцем. Спадкоємцями ж можуть бути тільки ті, хто має—дочка його небіжчика брата, та його ще живий син. Я не знаю. Але його брат, кого ти, звичайно, легко знаєш у Нью-Йорку, мусить знати всі подробиці. Звернись до нього зразу ж, як одержиш цього листа, щоб спільно з ним розв'язати всіх потрібних заходів.“

„Мій любий сину! Ще раз звертаю твою увагу на важливість справи. Покинь цього разу свою неувважність, щоб не прогавили цієї нагоди, бо ж вона вдруге не повториться. Наше щастя лежить тепер у твоїх руках.“

„Пиши, не зволікаючи, що ти вже в цій справі. Сердечно вітаю тебе.“

Твій батько

Першою ж думкою, що спала мені в голову, коли я отримав цього листа, був рядок з Гете: „Так, звістку чує, а віри мені бракує віри“.

Я бігаю тут уже 14 день, шукаючи будь-якої роботи. О 3-й годині ранку, щоб захопити місце перед ворітьми фабрики, живу вже не один тиждень тільки сухим хлібом, вже втративши й дах над головою,—а десь в Аргентині мій спадкоємець! „Три мільйони доларів!“ Та хоча б навіть частина з цієї суми! Адже моя готівка—5 центів!

Дивне почуття опанувало мене. Три мільйони і коли б мені припала хоть частинка, що я маю з нею. Ну, та чи буде який толк з цієї історії про небіжчика з його мільйонами, чи ні, а в кожному разі цей лист



Хазяйка сіпнулася до мене

Тимчасом з дому оберемками надходили листи з умовляннями вжити всіх сил, щоб не випустити з рук великого щастя. В листах мене повідомляли, що вже половина мешканців містечка оголосила себе ріднею небіжчиків і що гурт цієї рідні неймовірно хутко зростає. Коли я незабаром не доведу діла до кінця, то рідні наросте так багато, що кожному припаде хіба якась мізерія.

Ці вмовлення були зайві. Бо мій теж безмірно набубнявілий гурт знайомих не змушував бажати нічого кращого. Одні студіювали аргентинські закони про спадщину, інші писали листи своїм друзям і знайомим до Аргентини. І в той же час майже всі невтомно розшукували небіжчиків брата.

Ця робота спільними силами не лишилася без успіху і ледве минуло три тижні від початку шукань, як я вже стояв перед розшукуванням, перед людиною років біля 50-ти. Три десятиріччя роботи по різних заводах та фабриках Нью-Йорку залишили яскраві сліди на його обличчю.

Коли я виклав перед ним усю справу, він розповів мені ось що. З братом своїм він не має жадного зв'язку ось уже більше як 10 років. Перед тим він одержав од багатого брата кілька сот доларів на купівлю крамниці. Але в той час у нього занедужала дитина і лікарі та аптекарі пожегли всю ту суму. Від того часу всі листи до брата залишалися без відповіді.

Проти спадщини, він, звичайна річ, не мав нічого. А як приніс йому звістку про неї я, то він готовий визнати мене за спадковця на рівних правах із собою.

Отже, ми разом пішли до адвоката. Він передав адвокатові десятилітньої давности адресу свого брата, і ми склали контракта, що адвокат одержить за процес 10% спадщини, а ми вже поділимо решту між собою нарівно.

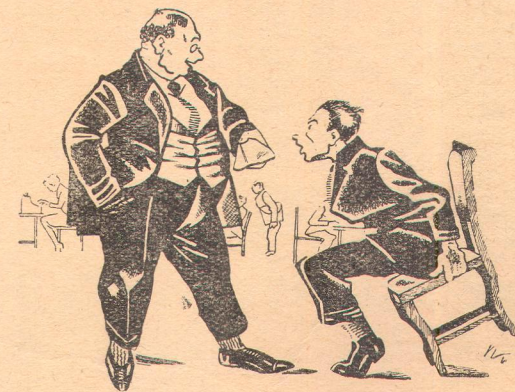
— Тут же при нас адвокат написав до Аргентини, американському конзулові в Боліварі. В цьому листі він просив добути у тамтешньої влади відомості про небіжчика Германа Фішбайна, бо, мовляв, розшукувані спадковці його перебувають у Нью-Йорку.

І почалися нервові дні, дні напруженого очікування. Навіть живий нью-йоркський дядько, брат небіжчика, теж почав неуважно ставитись до своєї роботи. І в його господі запанував неспокій.

Минали вже й тижні цього нервового напруження. Нарешті, одного ранку в мою кімнату вихором вдерлася моя хазяйка, сяючи од радощів, Лист, давно очікуваний лист од адвоката! Я ледве зважився розкрити його. Літери танцювали у мене перед очима: „приходьте... будь ласка... зараз же... як одержите цього листа... до мого бюро. Я маю надзвичайно важливі повідомлення що до Вашого дядька“.

Я похапцем узяв авто, але покинув його, бо мені здавалося, що воно їде дуже поволі, і сів у надземний експрес. Прибувши до адвоката, я мусів почекати майже 15 хвилин—цілу вічність—бо у нього був клієнт. Кінець-кінцем мене покликали до кабінету. „Як я вам уже написав“, звернувся до мене адвокат, „я маю передати Вам надзвичайно важливу і—я хотів би й додати—для Вас напевне дуже радісну звістку. Ныш консул повідомляє мене, що Ваш дядько—живий і здоровий, почувает себе як найкраще. Його дуже здивувала переказана йому чутка про його смерть“.

Другого дня о 4-й ранку я вже знову стояв перед фабричними воротами з примірником „Уорлда“, знову сподівався знайти роботу.



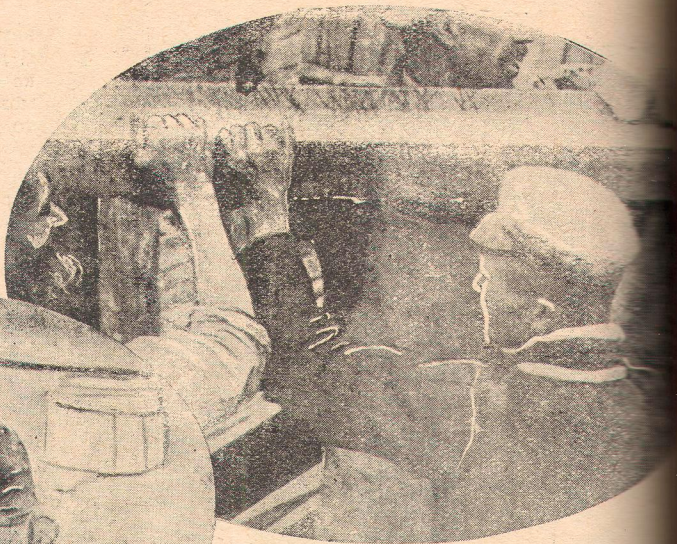
... Ваш дядько живий і здоровий

В СТОЛИЦІ НА ЗАРОБІТКАХ

Нарис Григорія Златіна

Старе місто—село величезне, дворів з тисяча, а може й більше. Роскинулося Старе місто на правому березі Північного Донця на старовинних могилах, що зрівнялися в землю. Його маленькі чепурні хатки тягнуться вздовж річки верстов на 5-6, де самої Чорної слободи, до того яру, де загинули розстріляні білими одинадцять селян-хурманів.

Старе місто—село з багатою минулиною. В короткім нарисі ми не беремося заповнювати прогалини істориків; на це є давні мешканці з Козацької слободи,



та заробітків, важко повірити, що вони колишнього ковацького бурлацтва, що з цим міняли жінок „на тютюн та люльку“ за краще самостріл з пороховницею, ніж жиди. Тепер усе минуло за водою пішло так жадібно слухає молодь полиняли бо, переживши революцію, і переніс спинах суворі роки громадянської війни могла б багато чого розповісти.

Старе місто після всіх пережитих бурь підправлялося не довго. Було стало батьківщиною будівельників—сесонних робітників. Тепер воно має дворів Бесідиних, однофамільців, найкращих мулярів і коло 200 Дроздників. Решта дворів належить малярям, бляхарям, столярям, теслям „сезонному“ людові.

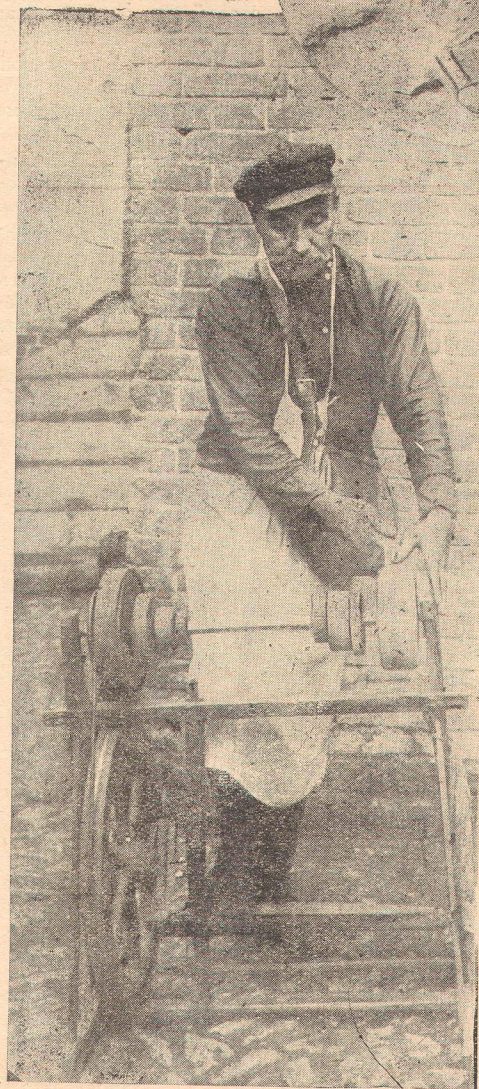
Перед революцією Старе місто цілком слушно прозвано батьківських підрядчиків, спритних дільців, що нещадно обдурювали довірливих. Бувало ще не встигне ростанути останній сніг, як по селу вже чутки:

Морозов приїхав. Напевне, за народом.

І зараз же до Морозівської хати довгою низкою сунули робітники сій, пропонуючи свої послуги, за шаги віддаючи себе в досвідчені експлуататора.

Підрядчик по-свому був не дурний. Наймав—„уміло“. Звичайно, зібрану біля свого ганку юрбу, він прикидався здивованим.

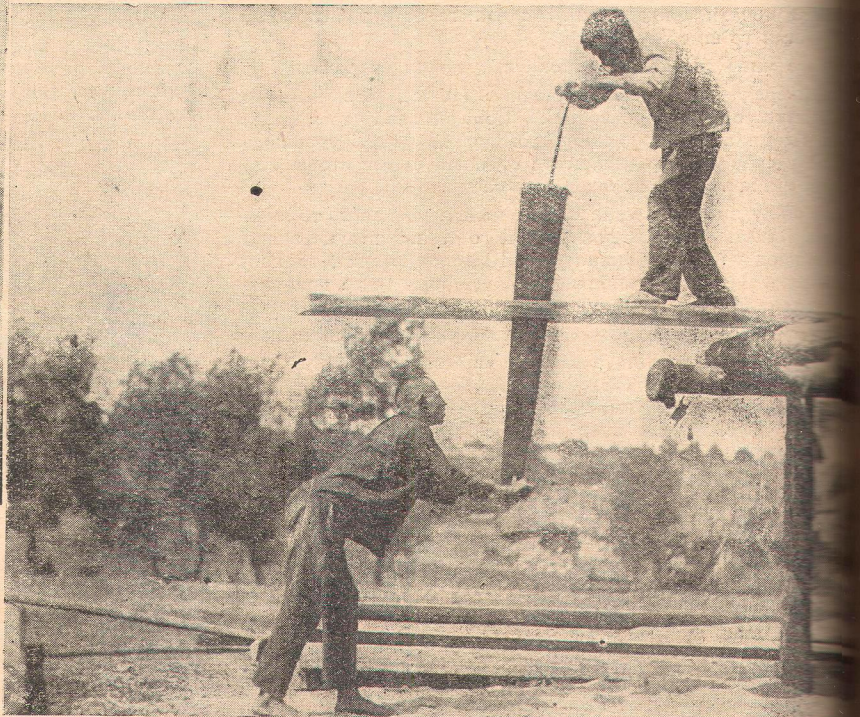
— Здорові були! Скажіть, чого прийшли? В якій справі?



Вгорі, в овалах—будівельники за роботою; мостить тротуар. Нижче—точить ножі. Праворуч—ріжуть дошки

що досі пам'ятають і переказують оповідання дідів та прадідів.

Дивлячись на теперішніх мешканців Старого міста, що живуть із хліборобства





Шкляр за роботою



Будівельники. Перерва на обід

— Як то чого?
— дивувалися й
собі робітники.
— Прийшли до
твоєї милости
найматися. Під-
рядчик у відпо-
відь голосно й
виразно зітхав.

— Панове, даремно турбувалися... Діла тепер кепські.
— Буди поганий... Взяти вас не можу.
— Замість прохання, поклони, а навіть і слово.

— Замість, змилюйся, будь батьком рідним.
— Замість „батько рідний“ ніби поступаючися, обіцяв роботу
на загальне задоволення, послав за традиційним від-
повіддю. Тут же під п'яну руку складали й підписували
„на чай“ і призначали день виїзду. Таким ма-
ніром обдурені майстри, самі того не знаючи, йшли в кабалу на
ім'я Ігоря до Покрова“.

Замість туги доводилося хлопцям-підліткам, х відривали
від роботи, де вони з усіх наук навчилися тільки „Отченаша“.
Замість в хазяїна „перше ліго“. „Першелітніх“ визискува-
ли, що лишень хотів, починаючи від десятичника і кінчаючи
кухаркою. Працювали вони нарівні в дорослими
до зорі, виконуючи, крім того, неодмінну хазяйську
роботу як ось „Митька, принеси води“, „Колиши дитину“,
„За горілкою“...

Замість без підрядчиків Старе місто зміцніло і має зовсім
інший вигляд. Влітку, звичайно, тихо й нудно. Бесідинські

двори порожні. Де-не-де цокне засув і вигляне баба-молодиця з
відрами, або визирне старезний дід, крехтячи від недугів та са-
мітності. А через хвилину-знову тиша. Молодиця вже брязчить
у хаті рогацем, а за нею ховається і дід, що не знайшов това-
риша, щоб з ним побалакати. Бесідини в Харкові—на високих риш-
тованнях, що пахнуть сосною та вапном, червоні від дегли та сонця,
вони мурують стіну за стіною, інколи розмовляють короткими
діловими фразами. Рідні хати на якийсь час забуті. Зате під
час перерв, пихкаючи цигарками, Бесідини згадують залишені
на баб господарства, балакають про коней, про корів, про уро-
жай... У ці хвилини від них знову віє землею, луками і свіжо
скошеним сіном.

Дроздови-пічники—ще вдома. Але за два-три тижні приї-
дуть і вони. І тоді Старе місто завмре остаточно. Знову повіль-
но, нудно точитимуться дні.

Дроздови, звичайно, виїздять артіллю з обраним спожив-
цем себе групово. Виїздять з піснями, жартами, як на свято.
Попереду, як правило, йде гармоніста, юрбою оточений дівча-
тами. З вікон їх супроводять заздрі очі хлопців. До самої стан-
ції не вгавають пісні, не вгавають пісеньки співомовки:

У Харкові збираються вони на „Тирлі“, де товпиться робочий
люд. Крім переважної більшості мулярів і малярів, тут можна зу-
стрінути також точильників, тинькарів, шклярів... Останні тепер
улітку заробляють небагато. Їхній сезон ще не настав.

„Тирло“ весь час вельми цікавиться минулим з'їздом бу-
дівельників. Особливо затишало воно промову К. В. Сухомліна
про широкі перспективи українського будівництва.

— Будівельники повинні допомогти державі виконати бу-
дівельний план,—говорив тов. Сухомлін.

І вони допоможуть.

* * *

Дні летять, як зграя журавлів,
Гострим кутом дивляться вперед...
Бур'янами п'ють вуста землі
Запашних дощів прозорий мед.

Літо-молодиця із серпом
З жнив вертає в голубу сутінь...
Рук смуглявих втомлений залом,
І стрункого стану довга тінь...

Літо-молодице молода!
У задумі на плетінні схились;
Нерухома у ставку вода
Не колише ряски сонних сліз...

Слухай, літо, золоті слова,
Повня сил і щастя навкруги!..
Що тобі і як тобі співають
Мушу я від повні і снаги?

Соняшник на захід зір втопив,
У вогняне коло свій привіт...
Хто тебе і як тебе навчив
Так сприймати журавлиний літ?

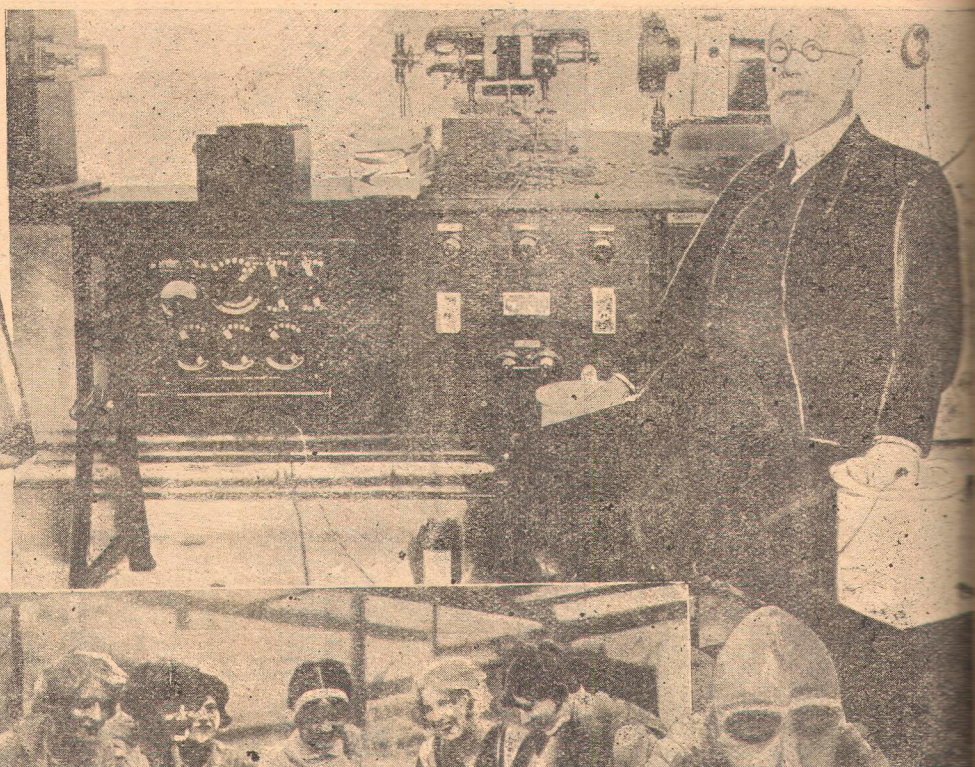
Завтра зранку—знову на жнива,
І тебе пізнають колоски...
Слухай, літо, золоті слова,
Повня сил і щастя навкруги!..

Ладя Могилянська.

ПРО ВСЕ ПОТРОХУ



Американські модниці
вигадали нове „вдо-
сконалення“ до купаль-
ного вбрання. Роблять
його з великими вирі-
зами



Вгорі: Проф. Пен-
сильванського універ-
ситету Гамбло винай-
шов новий апарат,
що побільшує згуки
сердечних шумів у
10.000.000 разів. Цей
винахід буде мати
величезне значіння в
медицині.



Нижче: Жінки й донь-
ки американських мі-
ліонерів, перепробу-
вавши всі можливі й
неможливі розваги,
вигадали собі нову
забавку—мавпові пе-
регони



Карколомна реклама на користь фабриканта.
Одна з автомобільних фірм в Америці дово-
дить досконалість гальмового приладдя, пуска-
ючи автомобіля по стрімких сходах



Це не полярний мандрівник, це не са-
дат у протигазі—це авіатор, що за-
рається підійматися на височінь 13000
метр., де температура 45° холоду

ХРОНІКА СПОРТУ



Згорі: Біля входу до спортивного май-
металістів у Харкові перед фут-
змаганнями. Нижче в овалі:
серпня відбулося Всенімецьке
спортивне свято на Бер-
стадіоні. Свято відвідало
30.000 чоловіка. На фотографії:
гра в „медіцин бoлл“



Вгорі праворуч: новий прилад, винайдений лікарем-фізіологом
Гілем для вимірювання кількості потрібного людині під час
спортивних вправ, повітря

Внизу в овалі: Стадіон у Франкфурті на Майні в Німеччині.
Стадіон міститься в лісі

Ліворуч: Подвійний скік у воду курсантів вищої школи фізичної
культури в Берліні



К О Н К У Р С

ЖУРНАЛА

„ВСЕСВІТ“ НА ОПОВІДАННЯ

Для зміцнення зв'язку з читачами і для допомоги створенню оповідання журнального типу, редакція журналу „Всесвіт“ оголошує конкурс на краще журнальне оповідання.

Умови конкурсу такі: 1) Письменники мусять надіслати свої твори не пізніше 1 жовтня 1927 р. На оповіданнях ставити напис „На конкурс“, підписувати девізом, а прізвище подавати в закритому конверті.

Розмір оповідання $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ друкованого аркуша. Оповідання повинні бути передруковані на машинці, або чисто переписані на однім боці аркуша. Темою до оповідання можна брати нашу сучасність і минувшину, а також і фантастику, аби зміст відповідав сучасним ідеологічним вимогам.

2) Приймаються оповідання тільки нависані українською мовою.

3) Конкурс провадиться так: Редакція одбирає з присланих на конкурс оповідань найкращі. Друкуються вони в порядку під номером, а потім, коли перейдуть через

журнал усі, читачам розсилається листівка, щоб читач написав, яке з оповідань йому найбільше до вподоби. Премії розподіляються за числом ухвальних відгуків на оповідання.

4) За всі видруковані оповідання автори одержують по 50 крб. гонорару.

5) Премії встановлено такі: Перша—250 крб., друга—125 і третя—75 крб.

6) Прізвища всіх авторів, що брали участь у конкурсі й чий оповідання було видруковано під №№, після скінчення конкурсу буде оголошено.

7) Твори авторів, чийх творів не буде ухвалено на конкурс, але їх можна видрукувати у „Всесвіті“, можуть бути видруковані на загальних умовах за згодою авторів. Оповідання, не використані в журналі, буде знищено.

8) Прислані після 1 жовтня 1927 року оповідання перейдуть у портфель редакції в звичайному порядку, а в конкурсі участі не братимуть.

ЖЕНЩИНЫ, ХОЗЯЙКИ! МАТЕРИ, КУСТАРКИ!

СПЕШИТЕ ПОДПИСАТЬСЯ

на ВТОРОЕ ПОЛУГОДИЕ 1927 года

на ежемесячный домашне-хозяйственный
богато-иллюстрированный и модный

„ЖЕНСКИЙ ЖУРНАЛ“

К каждому номеру прилагаются выкройки и контурные листы.

УСЛОВИЯ ПОДПИСКИ:

„ЖЕНСКИЙ ЖУРНАЛ“ на 6 мес.—5 р. 50 к., на 3 мес.—3 руб.

„ЖЕНСКИЙ ЖУРНАЛ“ с приложением „КУЛИНАРНОЙ КНИГИ“ на 6 мес.—6 р. 30 к., на 3 мес.—3 р. 80 к.

Полугодовые подписчики получат, кроме того, БЕСПЛАТНУЮ ПРЕМИЮ: 10 книжек „БИБЛИОТЕКИ ОГОНЕК“.

Переводы адресовать: МОСКВА 9, Тверской бульвар 26.

АКЦ. ИЗДАТ. О-ВУ „ОГОНЕК“.

Подписка принимается также во всех почтовых учреждениях СССР.



ИЗБАВИТЬСЯ!!



НАВСЕГДА

от мозолей, бородавок
и пота

МОМЕНТАЛЬНО

от крыс, мышей, клопов,
тараканов и др. паразитов

может каждый только „Продуктами Л. ГЛИКА“

№ 2. „ЭКСОЛЬ“ уничтожает мозоли и бородавки с
корнем и безвозвратно Р. 2 — к.

№ 2. „JAVOL“ — радикал. средство от пота Р. 190 к.

№ 2. 1 „КЛОПИН“ — уничтожает клопов
в 15 мин. Р. 175 к.

„КЛОПИН“ — тройной размер Р. 350 к.

№ 2. 6 „Тараканон“ — истребляет тараканов
в сутки Р. 2 — к.

„ТАРАКАНОН“ двойной размер Р. 3 — к.

№ 2. 5 „КРЫСОМОР“ — радикально истребляет
крыс и мышей Р. 250 к.

№ 2. 7 „АНТИПАРАЗИТ“ — идеал. средство
от вшей и блох Р. 150 к.

Цены указаны с упаковкой и пересылкой. Качество продукции гарантировано.

Заказы высылаются немедленно по получении их стоимости.

АДРЕС: Москва, Мясницкая, Кривоколонный пер. И. Е. ТОЛЬЦ.



ВЫШЛА В СВЕТ
И ПОСТУПИЛА В ПРОДАЖУ

КУЛИНАРНАЯ

КНИГА

„НАША КУХНЯ“

Составлена применительно к современным условиям по новейшим данным в области питания К. С. МИКОНИ и А. Е. ГРЕЙБ под редакцией Е. М. ШВЕЦОВОЙ.

С ПРИЛОЖЕНИЕМ ТАБЛИЦ:

- 1) Состав пищевых продуктов
- 2) Важнейшие свойства витаминов
- 3) Сортировка мясной туши (с 3 схемами)

СВЫШЕ 500 РЕЦЕПТОВ КУШАНИЙ,
НАПИТКОВ, ЗАГОТОВОК И ПРОЧ.

Цена 1 руб. 50 коп.

Высылается также наложенным платежом.

ТРЕБОВАНИЯ АДРЕСОВАТЬ:

Москва 9, Тверской бульвар 25.

Акц. Изд. О-ву „ОГОНЕК“.